

HET GODDELIJKE MONSTER

Ieder beest bidt op zijn manier.

I TWESPALT

I DE JONGE JAREN VAN EENTRIEST SERPENT

Katrien Deschryver schoot haar man dood. Per ongeluk. Ze wist dat geen mens haar zou geloven maar het wás een malheur – dom, abrupt en onherroepelijk. Typisch iets voor jou, zou haar man hebben gebruld. Indien hij nog had kunnen brullen.

Ze was verraden door haar noodlot, eens te meer. Vanaf haar jeugd was het zo gegaan. Men noemde haar aantrekkelijk, intelligent en elegant tot ze het zelf geloofde. En hoe meer ze het geloofde, hoe meer ze veranderde in wat men haar toedichtte. Tot, op een lelijke dag, haar masker viel en iedereen met open mond staarde naar wat ze werkelijk was. Een doodgewoon meisje, een vrouw uit de honderdduizend. Een plastic spiegelkje waarin de wereld zichzelf had gezien en verliefd was geworden.

Haar heldere kant laat zich vlot beschrijven. Als kleuter al koket, was ze verzot op vormen, op verpakking: nieuwe kleertjes. Ze paradeerde erin rond alsof ze, met elke stap, een nog mooier rokje moest verdienen. Elke woensdagmiddag danste ze op de catwalk van het lage salontafeltje heen en weer, haar spulletjes tonend aan haar drie kinderloze tantes. Die klaptten verrukt in de handen en kochten als beloning voor haar een grotere garderobe bijeen dan ze zelf bezaten. De zondvloed van afdragertjes ging naar Gudrun, Katriens enige en jongere zus. Rond Gudruns lijfje leken jurken en bloesjes de glans te verliezen die ze hadden bezeten rond het lichaam van Katrien. Toch haatte Gudrun haar zus niet, integendeel. Ze dweept met haar zoals alleen een jongere zus dat kan en was trots op haar als had ze zelf meegewerkt aan ieder van haar verschijningen.

Als plechtige communicant betrad Katrien de kathedraal in een miniatuur trouwjurk, inclusief boeketje. Ze werd omkranst door wierook en orgelmuziek. Alle hoofden draaiden zich om naar háár, kindvrouwetje uit een Parijs' modeblad, geschminkt door

Moeder Natuur – wangen geblanket door de zenuwen, ogen donker van de angst, lipjes gestift door de opwinding. Ze schreed naar een altaar dat glom van goud en heiligheid en lelies die verwelkten. Kinderen zagen een engel, klaar om de vleugels te ontvouwen. Vrouwen zagen een icoon van zuiverheid, op de drempel der ontmaagding. Mannen zagen een belofte van wellust, op dezelfde drempel. En van alle communicantjes die de kardinaal die dag met zalvende duim een kruisje op het voorhoofd mocht strelen, zou 's avonds alleen haar gelaatje hem bijblijven. Kwijnend van godsvrucht maar bizar zuchtend onder zijn duim. En de drie tantes? Die zaten gelukkig te grienen op de eerste rij, fantaserend over de echtgenoot die zij nooit hadden ontmoet maar die, in luttele jaren slechts, hun troetelnicht ten deel zou vallen.

Op elke nieuwe school straalde Katrien van ontluikend talent tot ze, onder verzwegen omstandigheden, verdween naar weer een andere school. En ook later, op de universiteit, bloeide ze op in elke studierichting, die ze evenwel allemaal vroegtijdig opgaf. Niet omdat de richting haar te zwaar viel maar omdat een wildvreemde jongeman, zijn hand op haar dij, beweerde dat de richting die hij studeerde haar talenten nog beter tot hun recht zou doen komen. Pas op, hij zei dat zonder bijbedoelingen! Als vriend. De dag daarna veranderde Katrien van studierichting. De maand daarna van vriend.

Zo modelleerde haar leven zich naar de verwachtingen van al wie het kruiste. En dat waren er velen.

Haar donkere kant laat zich veel moeizamer beschrijven. Hoezeer Katrien, als allemansprinses, triomfen stapelde op successen, onafwendbaar kwam de dag dat het fragiele diadeem haar van het hoofd werd geblazen. Geen ramp leek groot genoeg om haar te straffen voor de schoonheid, de begaafdheid en de elegantie waarin ze zich kortstondig had mogen hullen. Omringd geweest door niets dan vrienden en vereerders, stond ze plots alleen. Naakt en uitgejouwd op het voortoneel van haar kleine bestaan, afgekeurd voor een rol die ze niet eens had nagejaagd.

Zij, de verrukkelijk taterende elf, voor wie geen woord te groot was geweest en geen kreetje te hoog, gleed nu als een slak achterwaarts haar kurkentrekkershuisje in. Weggezakt in een oude kamerjas gaf ze geen krimp meer. Hoe men ook dreigde en dramde, hoe men haar ook met haar neus in haar mislukking duwde als een

jonge hond in zijn drek, ze staarde voor zich uit en zweeg en weende niet. Zo werd ze, in minder dan een week, andermaal wat men van haar fluisterde, dit keer achter de rug van een hand: een onverschillig, wreed, verwend secreet.

Van oogappel naar kreng, voor haar een kleine stap. Want nog altijd was ze alleen maar een spiegel. Een scherm van namaakzilver waarop niet de werkelijkheid zich openbaarde maar waar-op elkeen projecteerde wat hij het meest begeerde of verachtte. Droom of draak, wens of walg. En geen van beide, vond Katrien, had ze verdiend. Zij wilde enkel zijn wat ze was – zo goed als niets. Doch de wereld drong haar de grootste rollen op die zij haar bewoonsters had te bieden. Fee of feeks, heldin of heks. En niets daartussenin.

De omgekeerde afgang – van kreng naar oogappel – begon pas toen ze de stortvloed aan verwijten pareerde met één overspannen huilbui. De drie kogelronde tantes lokten het uit, onbewust als altijd. Na veertien dagen stilte namen zij hun besluit. Ze gingen kijvend voor hun gevallen hartsvriendin staan, handen in de zij, onverzoenlijke blik. Wie na zo'n schanddaad niet één traan kan storten, is geen mens! Voor zo iemand hebben wij geen woorden! Maar uit het eelt van hun verwijten stak reeds een stekeltje de kop op. Een averechtse likdoorn die smeekte om verzoening.

‘Allez toe, mijn zoetke. Zegt eens wat tegen uw tantekes. Ze missen u zo.’

De brute beschuldigingen waren als een stuk zeep van Katrien afgegleden. Maar het stekeltje schramde haar huid. Meer had ze niet nodig. Ze barstte uit als een bergrivier. Haar tranen vielen niet te stelpen neer, de sponzige kamerjas ving alles op en raakte doordrenkt. Er liep snot uit haar neus en spuug uit haar mond, haar ogen werden rood, haar stem hikte, haar gezichtje zwol verhit op, haar haar stond alle kanten uit... De lelijkheid die ze jarenlang had opgespaard spooeg eruit, als een gif, en liet haar achter als een hartverscheurend jankende kobold.

Haar inwendige verdriet was echt maar had niets te maken met de koboldenvertoning. Toch was men eerst nu onder de indruk. De een begon de ander verwijten te maken. Hoe had men zo kortzichtig kunnen zijn? Katrien was geen onmens. Ze verkeerde in een shocktoestand. Delicate wezens zijn ook delicaat qua psyche, zij zijn niet met een harde hand gebaat. Zij verdienen geduld en

deernis en het werd hoog tijd dat men ook Katrien gunde waar zij recht op had. En zo, via de sluipwegen van compassie en amateurpsychologie, heroverde Katrien al snel haar plaats op de planken. Dubbel gefêteerd, dankzij het schuldbesef van haar claque. Schijnbaar gelouterd, al was ze geen spat veranderd.

Maar nooit vergat ze de dagen dat ze, zwijgend en nietswaardig, door iedereen was veracht. Hoe groots de plannen ook waren die haar familie haar alweer begon aan te praten, hoe meeslepend de liefdesverklaringen der vrienden opnieuw ronkten en hoe intiem de geheimen der vriendinnen als vanouds werden gefezeld, zij voelde hun vroegere afwijzing jeuken als littekens na de marteling. Adam en Eva aten van de Boom der Kennis en werden daarom uit hun Aards Paradijs gezet. Sinds Katrien had gezien dat haar paradijs niet eens bestond, kauwde ze op de kiezels der achterdocht. In elke vriendschap zag zij het toekomstige verraad, in elke kamer de potentiële rechtbank, in iedere ochtend het begin van een mogelijk proces. Er was geen ontsnappen aan. Ze zat gevangen in plaats en tijd, en handelingen werden haar opgedrongen. Op haar zestiende krulde om haar mond een koppig trieste trek.

Die treurige kerf zou de enige afbreuk aan haar schoonheid hebben betekend, indien hij haar niet juist tragischer had gemaakt en dus aantrekkelijker. Geen afrodisiacum zo krachtig als de combinatie van leed en luister, pijn en pracht. Wat is een femme fatale? Kommer en kwel met de juiste boezem en een perfecte taille. Nog een geluk dat Katrien maar één meter zestig groot was. Het weerhield haar omgeving ervan om in haar plaats te dromen van een carrière als mannequin.

Van alle rampen bleef haar dan toch die ene bespaard.

Van alle andere rampen bleven er haar bitter weinig bespaard. Het neerschieten van haar man kwam niet onaangekondigd.

Nog geen negen was ze geweest toen ze door de bureu – een echtpaar met een zwembad en een kind – was uitgenodigd om te babysitten. Overdag. Het echtpaar drukte haar drie keer op het hart het kind niet in de buurt van het zwembad te laten spelen en reed uitbundig zwaaiend weg. Katrien was de vroegrijpe dochter die ze zich altijd hadden gedroomd. Een minimoeder voor hun zoon van twee.

Gebukt gaand onder hun vermoeden van haar maturiteit werd Katrien doodsbang. Ze zag de kleuter voor zich, in het helblauwe zwembad naar beneden getrokken door zijn loodzwaar geworden luier, zinkend met geheven vuistjes en open oogjes, vlak vóór de bellen uit zijn mond het wateroppervlak zouden verstoren. Ze had bij een vorig bezoek gezien hoe de buurman het zwembad had laten leeglopen voor een schoonmaakbeurt. Ze herhaalde zijn handeling. Terwijl het water wegliep, ging ze gerustgesteld stripverhalen lezen binnenshuis. Het kind waggelde achter haar rug om naar buiten, het zonlicht in, de propere geur van chloor tegemoet. Aangetrokken door het wegslurpende water, boog het zich op zijn dikkige beentjes voorover en viel in het diepe. Het is beangstigend hoe weinig een kindernek nodig heeft om te breken.

Ook haar lievelingssoom dreef ze de dood in. Nonkel Daan reed met zijn elektrische grasmaaier over het stroomsnoer dat zij – om hem te helpen – ongezien verlegd had. Ze liet een peperdure Perzische kat verongelukken. Het beest viel van twaalf hoog van een balkon op de piek van een hek. Zij had het met een duwtje willen beletten om in een glasscherf te trappen. Een huis liep onder, auto's botsten, ledematen werden afgerukt. Maar wat er ook gebeurde, Katrien bleef ongedeerd. Dat stemde haar alleen maar treuriger. Hoe graag had ze niet gedeeld in de verwondingen van haar slachtoffers, om te bewijzen dat zijzelf er ook een was.

Het onheil dat haar het diepste trof, kostte geen levens maar legde een gebouw uit de vorige eeuw in de as. De Academie van Schone Kunsten waar zij, veelbelovende tiener, de beginselen van de fotografie had proberen te doorgronden. Lang voor haar huwelijk was ze er verzeild geraakt, toen ze op straat was aangesproken door een leraar. Een kunstenaarstype, middelbaar van leeftijd en met een hang naar onmogelijke liefdes. Hij verzekerde haar dat zij een volmaakt schildersmodel zou zijn. Zonder dralen ging ze met hem mee. Zo lang ze gekleed poseerde, borstelde hij haar kubistisch. Daarna steeds figuratiever. Ten slotte zei hij dat hij net zo goed foto's van haar kon maken.

Toen ze hem mocht assisteren om de eerste foto's te ontwikkelen, werd ze besmet door een besef dat ze nooit eerder had ervaren.

Hij leidde haar door een eindeloos lijkende gang. In de verte wachtte de donkere kamer haar op. Badend in een genadig rood licht vol chemische geuren.

Reeds in de gang, op weg naar het rode schijnsel, had ze niet het gevoel op de begane grond te lopen, maar over een hangbrug bij naderende storm. Zodra de deur zich achter haar sloot, maakte de beklemming zich helemaal van haar meester. De leraar zei van alles maar ze verstond hem niet. Ze moest terugdenken aan haar communie. Aan de wierook, aan de streling van de kardinaalsduim en hoe de kardinaal haar in de ogen had gekeken tot op de bodem van haar ziel en haar verminkt had zonder het te weten. Nu stond ze weer voor zo'n moment. Ze voelde het en werd miselijk. De leraar merkte niets, die ging onverdroten door met zijn voorbereidselen. Ze verzette zich uit alle macht maar ze kon het niet tegenhouden: de kamer kantelde.

Stoelen verschoven schrapend, de ventilator aan het plafond versnelde tot hij zong als een propeller, de drankenautomaat vonkte en knetterde. Katrien zonk op haar knieën neer, verneederd, huiverend. Niets hielp. Het hele gebouw kreunde, klaaglijk als een mammoettanker aan de ketting. Achter het behang stampte en briepte een dier. Er klonk geluid van ontsnappende stoom. Te midden van dit pandemonium bleef de leraar geluidloos zijn mond bewegen, onverstoort. Tot zijn gezicht zich vertraagd naar haar toe keerde en knipoogde. De stilte viel als een bijl. De kamer hing weer recht. Katrien stond weer op haar beide voeten. De automaat zoemde als voorheen.

'Pas op,' fluisterde de opgewekte mond van de leraar. Zijn lippen waren gebarsten, Katrien zag de kleine korstjes huid. 'Kijk goed. Bereid je voor. Het gaat gebeuren. Nu.' Zijn vinger wees naar de tafel voor hem. Zijn wilskracht dwong haar om te kijken met een schampere blik.

In het teiltje vol ontwikkelaar zag ze zichzelf ontstaan. Op een dobberend stuk papier niet groter dan een prentkaart. Haar beeld lag naakt en bloedmooi op z'n zij, steunend op een elleboog. Steeds dreigender nam het vorm aan. Ofschoon nog steeds ondergedompeld en niet helemaal geboren, keek het de wereld in met een uitdagende triestheid. Zo zag ze er dus uit, in de ogen van haar leraar. Onontkoombaar, hard, gebiedend. Haar blik zwart als antraciet.

Alle andere voorwerpen in de doka zagen rood – het vergrotingstoestel, de plastic jerrycans, de dozen met fotopapier, de waslijn met foto's in alle formaten, gloeiend als lampions. Rood zag ook de leraar die naast haar stond. Hij schoof zijn arm be-

hoedzaam over haar schouder. Ze kon zijn oksel ruiken en zijn adem. Ze wilde weerstand bieden maar ze kon het niet. Zijn liefdeshonger was nog te groot, zijn wil om in de liefde te mislukken nog niet groot genoeg. Hij trok haar naar zich toe en bracht zijn gebrilde hoofd vlak voor het hare. Hij keek haar in de ogen. Zijn wil dwong haar om zijn blik te beantwoorden. Ze deed het, uiterlijk bogend op een kracht die ze innerlijk niet bezat.

Terugkijkend zag ze niet alleen zijn blik maar ook de prentkaart, weerspiegeld in de dikke brillenglazen. Twee keer werd Katrien bespied: één keer spottend door haar naakte, pas ontwaakte zelf; één keer smachtend door haar leraar. Die sloot zijn lodderogen en liet zijn tong over zijn gebarsten lippen naar buiten glijden. Een reptieltje dat haar mond belaagde. Heel even klaagde opnieuw het gebouw, hing de kamer weer scheef, zong de propeller, briepte het beest.

De gebrilde kunstenaar schrok van de bruuske beweging waarmee Katrien haar hoofd wegdraaide, hoogmoedig, honend. Hij staakte zijn poging om haar te kussen. 'Dit had ik wel verwacht,' murmelde hij voor hij in z'n eentje de donkere kamer uitstootte. 'Het was te mooi om waar te zijn.' Vlak voor de kus had hij zijn greep op haar gelost. De hoon en de hoogmoed waren het laatste wat hij haar had opgelegd. Zo was ze eindelijk geworden wat hij in haar gezocht had en gevreesd: de zoveelste onmogelijke liefde in zijn leven.

Erg rouwig was Katrien daar niet om.

In de daaropvolgende weken werd fotografie haar obsessie. Niet foto's nemen maar zich laten fotograferen. Ze eiste dat ze mocht helpen bij het ontwikkelen in de rode verloskamer. Dat was haar enige voorwaarde bij de urenlange sessies waaraan ze zich gulzig onderwierp. De leraar had afstand van haar genomen om zijn gebroken hart te sparen. Ze poseerde nu voor zijn leerlingen. Ze vroeg het iedereen. Want gaandeweg had ze gemerkt dat haar fotografische verschijningen zich lieten regisseren door wie achter het toestel plaatsnam. Zelfportretten waren tot mislukken gedoemd. Welke houding ze voor de lens met zelfontspanner ook aannam, het leverde slechts doodgewone kiekjes op. Katrien Deschryver, een vrouw zonder geschiedenis, een sterveling. Alleen als anderen haar in beeld brachten kwam het monster tot leven.

Gebiologeerd keek ze telkens opnieuw naar haar wederge-

boorte in het teiltje met chemicaliën. Ontelbaar waren haar gedaanten. Hautaine close-up, liggend naakt, arcadisch, grootsteeds, psychedelisch. Ze werd het niet moe te kijken naar die stoet van smalende diva's en deernen. Op elke foto hoopte ze een gebrek te vinden. Een loochening van het feit dat haar foto volmaakt was en zij niet. Telkens ving ze bot. Elk portret schreeuwde het haar in het gezicht. Ze mocht met haar werkelijke lichaam door de voorruit van een auto schieten, haar neus verbrijzelend, haar huid aan flarden rijtend – haar beeld zou ongewijzigd blijven, getuigend van een perfectie die zij nooit had bezeten.

Met dat idee kon Katrien niet leven. Hoe meer foto's ze van zichzelf zag, hoe meer ze er verlangde te zien. Hopend op die ene die haar angsten zou tenietdoen. De foto die, ofschoon genomen door een ander, haar toonde zoals ze was. Nietig, breekbaar. Al haar vrije tijd moest eraan geloven. Ze verliet de Academie amper. Ze schminkte zich, schminkte zich af, verkleetde zich, kleedde zich uit, nam in het flitslicht elke denkbare pose aan, van obscene tot gracieus. Tot zij de uitputting, en haar fotografen de verveling nabij waren. De ene na de andere leerling haakte af, onder duizend bedankingen en excuses. Uiteindelijk was er maar één die haar tempo kon volgen, omdat hij haar obsessie deelde. Een lieve lange slungel die zocht wat zij zocht. Steeds weer nieuwe foto's van haar.

Maar ook haar vlees en bloed waren een obsessie van hem. In de rode kamer drong hij zich zo vanzelfsprekend aan haar op dat ze zich wel moest laten kussen, zo veel hij het wenste en overall waar hij het had gedroomd. Ze vond het niet onprettig te plooiën voor de wilskracht van zo'n jonge hond. Maar terwijl zij, geheel naakt, met haar kontje tegen de tafelrand leunde en hij, geknield, zijn tong tussen haar rode dijen liet tekeergaan, keek zij nog steeds bezorgd naast zich. Naar het teiltje op het tafelblad. Daar, in het chemisch rode vruchtwater, doken de monsters alweer grijnzend op. Volmaakt als de gravures van godinnen. Bedreigend, spottend. Superieur.

Katrien verbeet haar wanhoop. Ze voelde hoe de tafelrand in haar billen sneed en sloot haar ogen, een orgasme fakend om haar lieve slungel ter wille te zijn.

Na een uitzonderlijk lange sessie ging de slungel, grieperig, medicijnen kopen om de hoek. Katrien kon haar ongeduld niet be-

dwingen en begon in haar eentje met het ontwikkelen. Eén van deze honderden foto's was degene die ze zocht. Ze had het gevoel bij het poseren, ze had het beest verslagen, ze had het weten te vermoeden, het had zijn greep op haar heel even gelost. Zo móest het zijn, ze had er recht op, vond ze. Ze had er zo lang voor gewerkt, ze was doodop. Ze kon niet langer wachten. Moederziel alleen, zwetend in het zinderend rode waas van de doka, opende ze alle filmrolletjes en maakte toen haar vergissing. Ze draaide niet de schakelaar van de ventilator om maar die van de werkklampen. Het bijtend witte halogeenlicht viel als een zoldering op haar en de onbehandelde filmrolletjes neer.

Katrien schreeuwde het uit. Had ze zich niet aan het vergrotingstoestel vastgeklauwd, was ze misschien onderuitgegaan. Zo'n kans kreeg ze nooit meer. Ze was haar bewijsfoto kwijt. En ze zou ook hem verliezen, haar slungel. Binnen vijf minuten zou hij hier staan, jammerend, verwijtend. De foto's waren bedoeld als zijn eindwerk, hij had morgen zullen inleveren en dat was al te laat. Ze moest iets bedenken, snel. Een overtuigend ongeval. Iets dat in verhouding stond tot het verliezen van vijf uur hard werk, honderden foto's en een einddiploma. Iets minder krukkigs dan een foute schakelaar.

Zodoende encsceneerde zij, die zich wekenlang had laten encsceneren, een brandje in de doka. Vlak onder de ventilator. Ze liep naar buiten om de hulpdiensten te bellen. Toen de brandweer arriveerde, gelijktijdig met haar slungel, stond de Academie al in lichterlaaie. Het dak stortte klagend in, een vuurwerk van vonken omhoog werpend, feestelijker dan confetti.

De brand maakte haar eerst blij. Niet alleen draaide hij haar flater om in een heldendaad – zij was ternauwernood aan de dood ontsnapt en had toch kans gezien de hulpdiensten te alarmeren. Doch hij bewees ook dat haar foto's kwetsbaarder waren dan zij had gevreesd. Zeker, haar lichaam kon nog altijd door een auto-ruit worden geslingerd, of juist geklemd zitten terwijl de motor in de fik vloog. Maar ook haar afbeeldingen konden verkolen, negatieven inbegrepen. Ze konden worden verscheurd of verminkt met een schaar. Ze waren net zo kwetsbaar en eindig als zijzelf.

Toen echter zag ze de rampentoeristen die te hoop waren gelopen na de lokroep van de brandweersirenes. Ze zag hoe er naar haar werd gestaard, gewezen, zelfs bewonderend gefloten. Haar

blijdschap verdween. Ze had zich laten misleiden. Alleen zijzelf had foto's nodig gehad om het beest in het gezicht te kunnen zien. Maar het had geen foto's nodig om tot leven te komen. Het had vroeger al bestaan – in het oog van haar familie, haar drie dikke tantes, de kardinaal. En het bestond nu nog – in het oog van de menigte, haar opgeluchte slungel, de complimentjes roepende spuitgasten. En als om zijn onuitroeibaarheid te bewijzen herrees het zelfs, ongezien, uit de nog smeulende as van de Academie en besprong de korpscommandant. De brave man kwam Katrien eigenhandig een stoel en een glaasje water aanbieden en begon reeds na vijf minuten over zijn dochtertje te vertellen. Spoorloos verdwenen op haar tiende. 'Jij hebt haar blik, haar glimlach. Ze zou zo oud geweest zijn als jij nu,' huilde de man. Terwijl hij Katrien reeds over het hoofd probeerde te strelen.

Het monster bestond in het oog van iedereen. Katrien zou nergens veilig zijn zo lang ze leefde.

2 HET EINDEVAN EEN HUWELIJK

De dag dat Katrien Deschryver haar man door het hoofd schoot verliep niet vlekkeloos. Ze waren net geen zeven jaar getrouwd.

De echtelieden stonden tegenover elkaar in een zomers bos in Zuid-Frankrijk. Amper vijf kilometer van hun riante villa. Allebei in de dertig en hogelijk geïrriteerd. De ruzie die de hele morgen onderhuids was gerijpt, knapte onwelriekend open. Het was de echtgenoot die de aanzet gaf. 'Ik heb nog nooit zo'n lompe koe meegemaakt,' zei hij. Zijn naam was Dirk Vereecken, zijn hobby jagen op klein wild. 'En ik heb in mijn leven al heel wat koeien meegemaakt.' Hij rukte zijn vrouw het dubbelloopsgeweer uit de handen en klikte het open om haar nogmaals te tonen hoe ze het moest laden.

Katrien kruiste uitdagend de armen. Uiterlijk vol vechtlust, innerlijk vol weerzin. Het was opnieuw zover. Ze voelde hoe ze haar hoofd schuin moest houden en Dirk meewarig aan moest kijken. De vrouw spelen, zoals hij haar het meest verfoeide – onhandig, mooi en vol venijn. De feeks. 'Dat je vóór mij enkel koeien kende, schat, zal niemand tegenspreken.' Het rolde vanzelf over haar lippen maar het was geen tekst van haar. Zij speelde liever voor fee. In

plaats daarvan diepte ze met een groot gebaar een sigaret en een aansteker op en zuchtte, met opgetrokken wenkbrauwen: 'Maar sta me toe te betwijfelen dat ze met veel waren, die oude koeien van jou.'

'Oud? Ze waren jonger dan jij. En een plezier om te melken.'

Ze haatte dit gehacketak, dit schermen met spitsvondigheden. Hij niet. Hij had het nodig zoals een ander champagne, snuiftabak of porno. Hij, de hooggeleerde academicus, scheen er overigens niet alleen genoeg in te scheppen zijn vrouw tot grove uitspraken te dwingen, nee, hij zocht steeds vaker het onderspit te delven in hun tweegevecht van grofheid. Katrien vond het beschamend in zijn plaats. Vroeger had het nog iets onschuldigs gehad. Toen had hij het gewoon lekker gevonden om te stoeien en al eens op zijn donder te krijgen. Dat hoorde erbij. Mettertijd echter was hij begonnen te lijden aan de behoefte om gekleineerd te worden. Om de underdog te zijn, perpetuum mobile van minderwaardigheidscomplexen. Er schuilt een bitterzoete glorie in het koketteren met mislukking.

Soms echter was zijn zwelgen in nederlagen vals. Dan hoopte hij, in de oorlog van de passie, één veldslag smadelijk te verliezen om des te vernietigender zijn wraak te mogen botvieren, een pijlenregen beantwoordend met een bommentapijt. Dit was een van die keren. Daarom dwong hij Katrien te zeggen wat ze zeggen ging. Ze blies de eerste teug sigarettenrook weer uit en zei, bekakt van hem weggijkend: 'Zo stom zijn zelfs jonge koeien niet, dat ze zich laten melken door een boer met een potentieprobleem.'

Dirk had gekregen wat hij wou. Een alibi voor schunningheid uit de mond van een intellectueel. Hij ging er verlustigd op in. 'Ik heb maar één probleem en dat ben jij. Hoe zou ik nog een stijve krijgen naast zo'n bodemloze kut waar meer vreemde leuters in verdwijnen dan drollen in een riool?' Hij klikte het geladen geweer dicht. Maar hoe verkramp zijn gezicht ook was, het blonk van de goesting. Drama was aan hem besteed. Hij zwolg in jaloezie zoals verslaafden in hun roes. Waarom trapte hij haar het huis niet uit, als hij echt zo van haar walgde? Waarom eiste hij geen scheiding, al was het van tafel en bed? Hij eiste niets, hij zei: 'Van een hond met kleren aan word ik nog heter dan van jou met je kont omhoog en je kut zo open als een schuur, vulgaire slet die je bent.'

Zo sprak de man met wie ze nu al bijna zeven jaar getrouwd was. Er was een zoontje in het spel – goddank enig kind en god-

dank niet mee op vakantie. De botheid van Dirks woorden deukte haar ziel. Ze had van hem gehouden, de eerste jaren zeker. Nog altijd had ze een zwak voor hem. Dirk Vereecken, grote man, blauwe ogen, een haakneus en een leerstoel in belastingrecht. Onvermoeibaar wroeter met een gouden hart. Thuis, tegenover haar, schoten de laatste jaren zijn angsten en frustraties ongehinderd naar de oppervlakte. Buitenshuis genoot hij nog steeds de reputatie van levensgenieter, vrede-stichter, mensenvriend.

‘Een hond met kleren aan, akkoord,’ zei Katrien. Ze voelde de smalende plooi waarin haar lippen zich wrongen. ‘Maar de Poolse werkster mocht voor jouw neus met haar kont omhoog liggen zo veel ze wilde, iets anders dan háár kont ging er niet omhoog.’

De Poolse werkster? Ze kon haar eigen mond niet geloven. Ze had graag wat tijd gehad om de boodschap te verwerken. Maar haar mond gunde haar geen seconde: ‘Was het daarom, schat, dat je die Poolse pothoer hebt ontslagen?’

Ze was zo mogelijk nog meer verbouwereerd dan Dirk. Die lieve Zofia. Wat ze dat kind niet allemaal had geschonken! Conserven, dekens, aandacht. Op het eind had Katrien zelf staan afstoffen en had de Poolse snotterend aan de keukentafel gezeten, andermaal vertellend over haar armlastig dorp, schooiend om nog meer poen en blikvoer. Katrien had haar telkens gegeven wat ze vroeg. Uit medeleven maar ook omdat ze niet anders had gekund. De Poolse had een te sterke wil gehad. Maar na alles wat dat mens cadeau had gekregen, had ze ook geprobeerd om Dirk in te palmen? Katrien kon het niet geloven. Maar aan Dirks gezicht zag ze dat ze de waarheid had gesproken.

Ze voelde een jaap van jaloezie – exact wat Dirk haar oplegde. Maar wat hij niet wist, was dat Katrien ook medelijden voelde. Ze zag hun slaapkamer voor zich. De gordijnen dicht, de schemerlampen aan. Zofia stapt uit haar besmeurde schort, dan uit de rest van haar kleren en gaat vervolgens wijdbeens op het bed liggen. Dirk, zwetend, zwijgend, verroert geen vin. Hij houdt zijn handen in zijn zakken en blijft maar voor dat voeteneinde staan. Katrien had hem van harte gegund dat hij tot daden had kunnen overgaan. Zo’n gênante beproeving had geen van beiden verdiend. God weet hoe lang had Zofia niet moeten liggen kronkelen en kreunen, alvorens Dirk de kamer had verlaten om haar ontslagbrief te gaan schrijven.

‘Typisch iets voor teven,’ stamelde Dirk in het Zuid-Franse

bos. 'Achter mijn rug zitten konkelfoezen.' Hij trilde. Het spelletje bluffpoker had zich tegen hem gekeerd. Hoe wist Katrien het van die Poolse? Ze wist godverdomme altijd alles, ze maakte hem nog gek. En wat nog erger was: het leek haar niet te deren. Natuurlijk had hij er weleens over gefantaseerd dat Katrien het te weten was gekomen. In die dromen had ze zelfs een enkele keer languit op het bankstel gelegen, gebalde vuistjes, krokodillentranen, hees van jaloezie. Meestal echter had ze zijn fantasieën verknald door te reageren zoals nu. Onverschillig, krenkend en ijskoud. Zo kende hij haar weer. Dit was de vrouw die hij verafschuwde en verafgootte. De helleveeg die hem nog eens kapot zou maken. Na zeven jaar vond hij haar nog altijd even ondoorgrondelijk als wulps en welgevormd.

'Zofia zou haar mond houden,' hakkelde Dirk, 'dat had ze me beloofd.' Zijn vingers omklemden het geweer, zijn kaken maalden. Dit was de vijftiende dag van hun vakantie. Vijftien dagen gekrakeel. Zelden had hij zich door zijn vrouw zo dicht bij het ravijn van de razernij laten drijven als nu. Toch had hij zijn bekomst nog niet. Hij wilde nog meer klappen. 'Wanneer heeft ze het verteld?' Hij wilde achteruit geranseld worden tot hij, zich omdraaiend, de bodem van het ravijn kon zien en, erdoor aangetrokken, zijn evenwicht mocht verliezen. Een troostende vrije val in de armen van amok. Eens zien wat ze dan zou zeggen, als hij voor haar voeten zou ontploffen als een handgranaat. 'Zeg het dan. Wanneer heeft ze 't verteld?'

Katrien haalde haar schouders op: 'Meer dan eens. Het is zo'n lekker verhaal. En nog flatterend voor mij ook. Bij haar bracht je er helemáál niets van terecht.' Alsjeblieft, laat mij ophouden, dacht Katrien. Waarvan is overspel toch het symbool dat het, op zich futiel, zulke passies weet op te wekken? Doe mij zwijgen, Dirk, ik smEEK je. Maar haar arrogante mond zei: 'Je had mij jouw debacle gerust kunnen verklappen, ik was vereerd geweest. En dan had je dat stomme mens geen geld hoeven te geven om haar bek te houden.'

Opnieuw zag ze aan Dirks verbijsterde gezicht dat ze de waarheid had gesproken. De arme schat, dacht Katrien. Hij heeft betaald om stil te houden dat hij géén overspel heeft gepleegd.

Er viel een stilte. Voor zover je van stilte kunt spreken in een bos, hartje zomer, op de middag. Een specht hamerde, kevers bromden,

op haar vergroot. Niemand, op haar vader na, had ooit zo'n greep op haar gehad. Dirk hoefde niet eens meer aan haar zijde te staan opdat ze zou gehoorzamen aan wat hij wilde. Ze kon zelfs gewaarworden dat hij, op dit moment, met gemengde gevoelens worstelde. Hij vervloekte zijn vrouw uit de grond van zijn ziel maar liep tegelijkertijd te fantaseren wat hij tegen haar zou hebben gezegd als alles koek en ei zou zijn geweest.

Het ontroerde haar. Was dit werkelijk wat haar Dirk, ondanks zijn vuilbekkerij en zijn gevloek, liep te doen? 'Kijk eens. (*wijst*) Een fazant. Ohlala, die smeekt erom op een bord te liggen met pepersaus en appels vol bosbessen! Schiet maar. Hij is voor jou. (*Katrien mikt, mist, pruilt*) Geeft niet, geeft niet. (*neemt haar troostend in de armen*) Vogels doen we niet, akkoord? Al wat vleugels heeft, is heilig. (*kust haar op de wang*) Op duiven na, natuurlijk. Als er een doodvalt in een duivenkot, springt de rest erop om het lijk te neuken voor het koud is. Ik zweer het! De pluimen vliegen in het rond. De duif, symbool van vrede en verliefdheid? Tarata! Parasieten zijn het. Ratten met vleugels. (*kust haar opnieuw*) Dus als je een duif ziet, mag je schieten. Móet je schieten. Niets zo lekker als een bosduif met een saus van champignons. (*streelt haar neus met zijn neus*) Zeker als ze is klaargemaakt door jou.'

Indien Katrien hem had kunnen laten weten hoezeer ze door die simpele woorden was aangedaan, was Dirk misschien op zijn stappen teruggekeerd om ze uit te spreken. Nu was het te laat.

Een halfuur voor de ramp – de avond begon al te vallen – had Katrien nog geen schot gelost.

Eén keer slechts was ze stil blijven staan omdat ze een konijn had zien zitten. Toen ze haar geweer behoedzaam had dichtgeklit en het beestje op de korrel wou nemen, was het verdwenen. De vele vogels die ze hoorde, kreeg ze nauwelijks of niet te zien.

Ze had het gevoel dat ze de hele tijd in cirkels had gelopen. Er was een rots die ze al voor de derde keer dacht te passeren. Ze had geen enkel schot gehoord in de verte, dus ook Dirk had nog niets geschoten. Of misschien was hij reeds te ver weg. Zat hij triomfantelijk thuis op haar te wachten met een jagerstas vol bebloede buit. Meteen voelde ze een steek. Ze moest voortmaken, ze moest iets neerschieten, ze mocht de strijd niet verliezen.

De zomermaan, doorschijnend als perkament, prijkte al aan de

lucht. Aan de andere kant zakte de zon gestadig weg en zette, met elke minuut meer, het bos in een bloedrood licht. Eerst stonden alleen de boomtoppen in lichterlaaie, dan daalde het rood naar de onderste takken, dan naar de stam. De grond begon intenser te ruiken, naar kruiden, jonge varens, pasgewassen linnen. Toen Katrien in de buurt van een beekje kwam, rook de bodem naar de klamme kelders van haar jeugd. Ze hoefde maar even haar ogen te sluiten of ze was opnieuw een kind. Verdwaald in het bakstenen souterrain dat naast de helverlichte, pijnlijk propere garage lag waar de twee BMW's van haar vader stonden.

In gedachten liep Katrien niet meer in dit bos. Ze liep in het souterrain van haar jonge jaren.

Het licht viel binnen door betraliede halve-boogvensters, hoog in de muren. Katrien rook muurschimmels en oud fruit. Abrikoosjes, rotte peren. Appels in een te grote schil, gerimpeld als de nek van pasgeboren honden. Ze zag de rekken vol glazen potten. Snijbonen, onnatuurlijk groen. Pekelharing, vuile schubben, grijze ui. Gestolde jam van aardbeien en rode bessen. Katrien nam één jam-pot beet en wreef met haar vinger het stof weg van het hol staande cellofaantje waarmee hij was afgedekt. Als je er je wijsvinger tegenaan liet tikken, sprong het cellofaantje stuk. Dat gaf een knal-tetje als het knappen van een kauwgombel. Katrien deed het. Tsják, zei het cellofaantje. De geur van mierzoete aardbeien kwam vrij. Meteen sprong Katrien in haar geest twee jaar verder. De geur en de kleur van de jam hadden haar doen denken aan het kersensap dat bij het communiefeest uit de ijstaart was gelopen.

Ze was twaalf en zat aan het hoofd van de feesttafel, op de avond van haar communie. Ze droeg nog steeds de miniatuur trouwjurk. Het bruidsboeketje lag verflensend vóór haar. In haar ziel voelde Katrien nog steeds de pijn van de zalvende duim van de kardinaal. Niemand merkte het. Alle aanwezigen drongen haar op om vrolijk te kijken en dankbaar te zijn voor het prachtige feest en de vele geschenken, en dus was ze dat ook. Aan de tafel zaten haar drie tantes, haar twee ooms, haar ene zus en al haar broertjes – toen nog met z'n drieën. Vlak naast haar: haar stille moeder en haar strenge vader. Hun gezichten keken haar aan. Iedereen had gejoeld en geapplaudisseerd toen, als besluit van de maaltijd, de ijstaart door de kelner was binnengebracht op een ronde aluminium schaal. De taart had, naar oud gebruik, de vorm van het Lam Gods. Een liggend schaap